

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 " "
negyed évre - 3 " "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitási sora 40 fillér.

POLITIKAI HIREK.

A delegáció f. hó 23-án kezdte meg üléseit Bécsben. Az ülés megnyitására gróf Károlyi Mihály, ki 30 ellenzéki képviselő társával utazott ez alkalomra a császári székvárosba, a karzatról lekiáltott: „Törvénytelen a delegáció, tiltakozunk ellene”. De már azt nem mondta el, hogy miért törvénytelen a delegáció, mert tiltakozik ellene. A delegáció elnöke figyelmeztette a derék urat, hogy nincs joga még szólni sem, annál kevésbé kiabálni. Egyben aztán a karzatról is kiirított. Ezzel az ellenzék bécsi szereplése véget ért. Kár volt ezért akkora lármát csapni s kihívni a kiváncsiságot. Egy budapesti úr azzal nyugtatta meg a bécsieket, mikor a koalíció alakjait látta: „Nem kell félni tőlük, hiszen ezek szokták a kvótát emelni s a kvóta-emelést hazafias erénynek dicsőíteni.”

Teleszky pénzügyminiszter nagyszabású politikai beszédet mondott Nagybecskerekben, melyben az 1913. évi költségvetés ismertetése közben kiterjeszkedett a magyar közgazdasági élet minden nevezetesebb momentumára.

SZEMLE.

A „Budapesti Hírlap” szept. 22-diki 224. számában a következőket olvassuk:

„A nagyenyedi függetlenségi és 48-as pártkör Lukács László miniszterelnök beszámolója óta most tartotta első választmányi ülését Fogarasi Albert kollégiumi tanár elnöklésével. Az elnök elismeréssel emlékezett meg a nagyenyedi polgárság hazafias magatartásáról a miniszterelnök beszámolója alkalmával. Asztalos Kálmán dr. alelnök ezután a választmány nevében előadta, hogy a párt egyik tagját: Jancsó Sándor lelkészt megkérték, hogy lépjen ki a pártból, mert a főispánnak adott szerenáddal nem látta megértve a független polgárság önértékét, holott a párt egyetemének az az álláspontja, hogy a jelenlegi kormány egyetlen bizalmi emberét sem szabad semmiféle megtisztelésben részesíteni sem egyeseknek, sem testületeknek. A párt egyhangú helyesléssel fogadta az előterjesztést és Jancsó Sándort kizárta a pártból. Elhatározta a párt, hogy a kolozsvári nagygyűlésen testületileg vesz részt.”

Semmi kétség nem lehet abban, hogy ez a tudósítás a helyi függetlenségi körből került ki, tehát azon ténynek, hogy Jancsó Sándor ref. lelkész a pártkörből kizáratt, teljesen megfelel. Felhívjuk ezzel kapcsolatban olvasóink figyelmét Jancsó Sándor lelkész ur

nyilatkozatára, mely lapunk f. évi szeptember 8-diki számában megjelent. Ebben egész határozottan kijelenti, hogy a pártkörből az előre bocsátott indokok alapján kilép. Ha tehát szeptember 8-án kilépett, egy később tartott köri gyűlésen kizárható nem volt.

Nem lehet a mi feladatunk, hogy a helyi függetlenségi pártkör belső dolgaival foglalkozzunk; csak rá akarunk mutatni arra a hallatlan terrorizmusra, a melyet ez a kör tagjaival szemben alkalmaz. Ime egy előkelő állású úri embert, a ki városunk társadalmi életének egy állásánál, mint egyéni kiváló tulajdonainál fogva egyik vezető egyénisége; de a kiből van annyi férfias önérték, hogy nem engedi magát a köri vezetők érdekeinek szolgálatába süllyesztetni, meg akarunk bélyegezni minden áron, mikor felismerve őket háttá fordít a tanyájuknak. Csak az a jó, hogy nem ad a véleményükre semmit az intelligens emberek közvéleménye.

Dr. Hámory László

országgyűlési képviselő beszéde Vizaknán.

Nem úgy jelentem meg az önök körében mint a régi időben a követ, hogy beszámoljon arról, miként felelt meg a kapott megbízásnak, hanem mivel szükségesnek láttam azt,

Szomorú szemű kis fiúk.

Írta: Szondy György.

Alkonyatszerető emberek gyermekei voltak. Az apjuk, ez a komoly fekete ember sokáig bolyongott a csengő vizek elérhetetlen forrásai felé egyedül, míg találkozott az anyjakkal. Egy testvér volt a lelkük, a fekete emberé és a szőke asszonyé, együtt mentek hát tovább a nagy rengetegben.

A homályt szerették, a szomorú dalokat, a ködös hangulatokat. Nagy kert közepén építettek házat, nehéz fekete butorokkal rakták tele szobáikat. Fekete butorokkal meg fehér szőnyegekkel, sok képpel, kevés világossággal.

Alkonyatkor a zongorához ült az asszony, kietlen kószálak zeneköltőinek zokogó dalait pergette halkán, vagy sétáltak együtt a nagy kertben, ahol különös, hangtalan szavakkal vallottak egymásnak szerelmet a csönd és a sötétség.

A gyerekek hasonlítottak hozzájuk. Fekete volt a hajuk mint az apjuké és kerekre nyílt, szomorú kék a szemük, mint az anyjuké.

Fekete butoros, neszfogó szobákban nőttek fel, titokzatos nagy kertben játszottak, busongó dalok kísérték álmaikba.

Régi történeteket mesélt nekik az anyjuk meg bus Andersen meséket és csodálatos költeményeket hallottak az apjuktól.

Zárkózott, befelé élő fiúcskák lettek, — szerették egymást és szerették az embereket, de nem igen érintkeztek velük. A házuk egy külön világ volt, a honnan hiányzott a kacagás és zaj, a hol könnyesen mosolyogtak és lábujjhegyen jártak az emberek.

Korán megismerkedtek avval a szikár, fekete alakkal, akitől az emberek annyira félnek. Ők nem féltek tőle. Szerették a Halált.

Egészen kis gyerekek voltak még, mikor egyik játszótársuk meghalt. Az anyjukkal

mentek el örökre elbucuzni a kis pajtástól, aki lehunyt szemekkel feküdt a sárgafenyű viaszgyertyák között. Azt hitték, alszik. Vajjon mikor fog fölébredni?

Megkérdezték az anyjukat.

„Soha, felelt az szomorúan. Eltemetik és többé nem lesz. Földde válik, tarka virágok fakadnak belőle, fehérek, pirosak, szépek.”

— És nem fáj neki mikor eltemetik?

„Nem. Nem érez többé semmit, csak alszik, csak álmodik. Örökké álmodik olyan álmokat, amilyeneket csak egy virág tud álmodni.”

Megnyugodtak. Szerették a Halált. Szerették a földet meg a virágokat, amelyek álmodó emberek szívének titkairól regéltek.

Teltek az esztendő, Egyformán, zajtalanul repültek el a fiúcskák felett, mint nagy puhatollu madarak; egyik nap olyan volt, mint a másik: bágyadt, nyugodt, hangulatoss.

Egy kora tavaszi éjszakán nagy zajra

Linoleum gyári raktár.

HAAS LIPÓT Kolozsvár

Mátyás király-tér 11 szám.

72 12-26.

pamlag-behuzatokat; kredencz csipkéket; gyermek és női kötényeket. — Gummi áruk, ágybetétek, lapdák, babák, fésűk, bőrkalapok, sapkák, Usona fajta gumisarkok, torna- és sárczipők igen nagy választékban kaphatók. **A CZIM FONTOS; kérjen árjegyzéket.**

Ajánlja felsorolt árult: Valódi parafa linoleumokat szobák bevonására, ebédlő- és futó szőnyeget; viaszos-vászon terítőket; asztal- és

hogy mint a munkapárt egyik szerény tagja igazoljam azon történeteket, melyek eddig az az ország politikájában előadták magukat s amelyek mondhatnám nem a munkapárt hibája folytán feldúlták az ország békejét.

Beszámolni jöttem önök közé, mert elsősorban a képviselő így intimebbül érintkezhetik választóival, a mi kötelessége is. Lejöttem továbbá azért is, nehogy azzal álljon elő az ellenzék, hogy nem merünk beszámolót tartani, nem merünk a választók elé állni a parlamentben történetek után amit eddig elvégeztünk s utójára pedig, hogy nem merjük megkísérteni a választóink bizalmát. Legvégül pedig lejöttem önök közé, mert a beszámoló megtartását magában véve is feltétlenül szükségesnek tartom a véderő reform feltétlen szükségességének igazolása után.

A véderő reform megvalósítása eminens érdeke volt az országnak. Ép ezért az ennek megvalósítását megakadályozni akaró ellenzék letörése elkerülhetetlenül szükséges és hazafias cselekedet volt. (Ugy van! ugy van!) Hogy a véderő reform az ország létkérdése volt, azt könnyen lehet megokolni. Mi a hármasszövetség részéről erős védelmet nyerünk, mely gazdasági erőink nyugodt kifejtését lehetővé teszi és előmozdítja. Viszont azonban a hármasszövetségnek tartozunk azzal, hogy mi is áldozatokat hozunk érte és részt vegyünk az általános fegyverkezésben szövetségársaink mintájára.

De nemcsak az általános európai, hanem a mi speciális helyzetünk is követelték a véderő reform rendezését. A balkáni kérdés most igen fenyeget aktualitásával. Nem lehet tudni, hogy a külhatalmak mikor fognak közbelépni a balkáni kérdés rendezése végett. Ha már most nem áll megfelelő fegyveres erő a hátunk megett, akkor igen könnyen megtörténhetik, hogy kimaradunk a rendezésnél, vagy legalább is nem veszünk elég részt benne. Eklatánsan bizonyítja készültségünket az, hogy a kis Szerbia a közel múltban oly hosszú ideig tudta országunkat fegyverben tartani. Ime, ezek az okok magukban véve is élenként és megdönthetetlenül

bizonyítják a véderő reformjának szükségességét. Ezt maga az ellenzék is belátta, hiszen egyetlen egy szónokuk sem devaluálta ennek helyességét.

Az obstrukció nem az fegyver, melyet egy ilyen szükséges reformmal szemben szabad lenne használni. Ezt régebben az ellenzék is igen jól tudta és hangoztatta is. Ennek dacára azonban obstrukcióba kezdtek, amely szinte megbénította a legszebb törekvéseket és célokat is. Az ellenzék felretette a régi párttendenciát, a régi elveket és egyéni érdekekért kezdett harcolni. Sőt mi több, legutóbb egy provizoriumot kínált fel, amely szerint szavazzuk meg a véderőreformot minden ellenérték nélkül, anélkül, hogy az ellenérték fejébe megkapjuk a két éves szolgálatot, a katonai bünvádi perrendtartásban a magyar nyelv érvényesítését. Az ellenzék tehát kevesebb ellenértékkel akarta beérni és ez is, a többi is, ami nyilvánvalóvá tette, hogy őket nem országos érdek, hanem pártérdek vezette. Ugyanebben az időben a trónon egy öreg király ül, aki körül a legkülönbözőbb intrikák lehetnek. És így jött el a momentum, amikor az obstrukció letörésével rendet kellett ebben az országban csinálni. És ezért harcolt Tisza István gróf, (Éljen!) aki halált megvető bátorsággal, a hazafias öntudatának férfiaságával szállott sikra. És mi mindnyájan vállalva támogattuk a nehéz munkában. Mert ilyen kormány és ilyen munkapárt 67 óta nem volt Magyarországon. Ebben a munkában én is kivettem a részem. A király maga is azt mondta a miniszterelnöknek. Helyes, nagyon szép, egyes férfiak mindig kiváltak a pártok kereteiből, de hogy egy ilyen nagy párt a legkisebb szethuzas nélkül így támogasson egy kormányt, azt nem tapasztalta soha.

A véderőreform megalkotása és az obstrukció letörése hazafias kötelesség és szükség volt. Végeredményében a parlamenti többség diadalát jelentette, hogy a kisebbség abszolútizmusával szemben megadta a nemzetnek tíz évi harc után szükségelt békét, azáltal, hogy a dinasztia megadta kívánóságát, a hármasszövetségben pozíciót

nyert és az országban lehetővé tette azt, hogy most már a békés munka tért nyerjen. Igen ám, de felzudlt az ellenzéki tábor, azt kiáltván, hogy törvénytörés, házszabálytörés történt.

A salutas rei publicae mindenekelőtt való és ez már magában is kizárja azt, hogy törvénytörés történhetett volna. De máskülönben is alkotmánytörés nem lehet ott, ahol a többség akarata nyilvánul meg és azt a király szentesíti. Az alkotmányos garancia az, hogy az alkotmányos tényezők közreműködésével jöjjenek létre a törvények.

De maga az ellenzék is inkább házszabálytörést lát, mint törvénytörést. Az 1848. IV. t-cikk felhatalmazza az elnököt arra, hogy a rend és a csend helyreállítása végett nemzetőrséget vegyen igénybe. Szükségtelemnek hitték, hogy a parlament belső munkáját a belső egyenetlenségtől is meg kell védeni, s így nincs szabályozva az, a mi külföldön általánosan meg van, hogy az elnök rendőri hatalmat vegyen igénybe a megszünt nemzetőrség helyett.

A törvény tehát előírja, csupán a törvény alapján készült házszabály nem intézkedik. A házszabály a törvénytörés szemben csak másodrendű faktor.

Házszabálytörést imputál az ellenzéki tábor annak is, hogy a véderő reformot ugyanazon napon történt harmadszori felolvasásban is elfogadták. Ebben a kérdésben nekem speciális véleményem van, amely ellentétben áll még némely munkapárti urral is; az ellenzék t. i. a harmadszori felolvasásban házszabálytörést vélnek felismerni. Én ezt el nem ismerem és a felfogásom nagyrészt egyenesen kimutatom a házszabályok 237-ik §-ból, amely szerint a *harmadszori felolvasás tilalma csak arra az esetre szól, ha a másodszori felolvasásnál — a szakaszkonkenti tárgyalás, vitatása be is következett.* Tehát csak a részletes tárgyalás után van szükség harmadszori felolvasásra. De hiszen részletes tárgyalás nem is volt, a javaslatok en bloc lettek felolvasva és elfogadva. Tehát a házszabálytörés itt sem áll fenn.

Máskülönben egy egész csomó hasznos

ébredtek fel. Idegen emberek futkostak a hazban, véres kendőkkel, piros vízű mosdótalakkal szaladgáltak, álmukból felriadt boglyas asszonyok sirtak az ajtóban.

Az öreg cseléd jajszékélve rohant hozzájuk. Átölelte őket, könnyes csókokkal mázolta be az arcukat és sirva dadogott a fülükbe:

„Jaj, nekünk, szeretteim, jaj nekünk! oda van a mi édes jó urunk, árvák vagytok drága porontyaim, árvák. Meghalt az apuskátok, agyonlőtte magát az éjjel. Jaj, hogy ezt meg kellett élni szegény ósz fejemnek!”

A fiúk nem értették a nagy jajongást. Miért sirnak? Hisz a halál szép, a halál jó. Apuska is mondta. Anyuska is mondta.

A temetés után az anyjuk ölébe vonta a fejüket. A zongora előtt ült, sötétedő rejtelmes alkonyatban. Lágyan csirógatta a finom kis arcukat s felkézzel halkán játszott egy altató szavú, zokogó szonátát az elefáncsont billentyűkön. Messziről csodálatosan hangzottak az akkordok s mikor befejezte, mind a hárman sirtak és maguk sem tudták, miért. Valami kimondhatatlan vágyakozást éreztek egy ismeretlen álom után.

Ezentul mindig feketében jártak. Az életükben különben ez az eset sem változtatott sokat. Estéknél most már csak az anyjukkal sétáltak a homályosodó kertben

és simogatták puha kezeikkel a lekonyuló virágfejeket.

Mikor lefeküdtek, a vén cseléd odaült az agyuk elé és fojtott, siró hangon mesélt boldog halottakról, fehérszárnyu angyalok játszótársairól, meg kis gyermekeiket elvesztett anyák bolyongásairól kristálytavas sötét öserdőkben.

Álmaikban ezekkel foglalkoztak. Nesztelelenül suhanó szárnyakon jöttek el hozzájuk a halottak, odaültek az ágy szélére, szárnyakkal legyezték arcukat... Velük bolyongtak homályos rengetegekben, ahol éjnek éjszakáján halk remegéssel mondtak mesét, csodálatos nagyszirmu fehér virágok.

Gyönyörű, babonás álmaik voltak.

Reggel a havasi napsugár ébresztette fel őket. Kejesen nyújtózkodtak odakünn a nagy gyepágyak, csacska pillangók jártak tündértáncukat az epedő szűz virágok felett.

A fogamzás illatától részeg volt a levegő. Az öreg akácfa sűrű könnyzapot hullattak az árnyékos utakra, illatos, hófehér, mézizű könnyeket. Napnyugtán szerelmes szentjános-bogarak villogtak a fű között.

Egyik este egy lompos nagy kutya jött velük szemben a kertben. A fiúk megismerték, a szomszéd kutya volt. Pár nappal ezelőtt ajándékozták el egy paraszt gazdának, mert másik kutyát kapott a ház asszonya s azt jobban szerette mint a régijt.

A szegény állat most visszazökött, de milyen állapotban!

Hosszu fehér-barna szőre nagy csomókban lógott le róla, az egész teste csupa sár, csupa piszok. Csak a szemei voltak a régié, a nagy hűséges kutyaszemek.

Az asszony szeliden megismogatta formás fejét.

„Szegény jószág te! mondta szomorúan, mit ér neked az élet? Miért jöttél vissza? Nem kellesz senkinek, nem gondol rád senki. Jobb lenne, ha a vízbe ölnéd magad.”

A kutya könnyes szemekkel nézett föl reá.

„Olyan, mint egy ember” — mondták a fiúk. Másnap, harmadnap megint ott volt. Nappal a régi tanyája körül ólalkodott; elkergettek, megdobálták kövel, szóval; azért visszatért újra. Este nem birt bemenni, be volt zárva a kapu, az éjjeleket náluk töltötte. A ház előtt, a fűvön aludt. A fiúk sokáig elnézték estéknél. Sajnálták. Kis fejükben ott motoszkáltak az anyjuk szavai: miért él ez az állat? Az egész élete csupa szenvedés. Bizonyára szeretne meghalni, de nem tud.

Súlyos gondolatokba merülten feküdtek le.

Mikor elcsöndesedett a ház, a nagyobbik fiú nesztelelenül csuszolt le ágyáról. Az ablakokon hosszú sávokban sütött be a Hold, lágy, vonal oldó világosság volt a szobákban,

törvényt hoztunk. Ezek: a polgári perrendtartás, amely a modern európai perrendtartás minden követelményének megfelel és amely a szóbeliség és közvetlenség elvén alapul, a szerbekkel kötött kereskedelmi szerződés, a foszfortilalmi törvény, az ásványolaj és földgáz törvény, a nők éjjeli munkájának eltörlése; a családi pótlék és végül megvalósulás előtt áll a nyugdíj törvény és a választójogi kérdés.

A választójogi kérdés a legközelebbi harczok útközön pontja lesz. Erről sok mindent mondhatnánk, sok helyen járva sok fele politikai választási formát ismerek hatásaikban is.

Engedjék azonban meg, hogy erre ki ne térjek, csak rövidesen jelezhessenem, hogy milyen irányvet tartok helyesnek, a párt minő irányt kövessen ezen nehéz törvény megvalósításában. Kétségtelen az, hogy a viszonyok feltétlenül megkívánják a választói jog demokratizálását. De a választói jog demokratizálása nem jelenti azt, hogy feladjuk a magyar intelligenciának és magyarságnak uralmát. Ez egy politikum, amelyet nem szabad közszólalomok szerint elhamarkodni! A politikumot az eszigeuciák igazítják és Kossuth Lajos szerint itt sem szabad ebből többet megvalósítani, mint amennyi feltétlenül szükséges. (Ugy van!)

Ezek nagyjából azok az ervek, amelyek legtöbbünket a munkapárt tagjai közül arra készítettek, hogy beszámolót tartsunk. Beigazolni törekedtem a tisztelt választó polgárok előtt a véderő reform szükségességét és az obstrukció letörlésének feltétlen szükségességét.

Általában, mint a munkapárt tagja azt mondhatom, hogy becsületesen sáfárkodtunk. Kérem továbbra is a megtisztelő bizalmukat és ezt is csak azért, hogy hazánk érdekében továbbra is békén munkálkodhassunk.

A mai kor nehezen itélheti meg működésünket, harczunkat, küzdelmeinket, de hiszszük, hogy működésünket hatásaiban fényesen igazolni fogják.

VÁRMEGYEI ÉLET.

Törvényhatósági közgyűlés. Szász József, vármegyénk főispánja a törvényhatósági bizottsági tárgyalást igénylő ügyek elintézése végett Alsó-Fehér vármegye törvényhatósági bizottságának őszi rendes közgyűlését folyó évi október hó 14-ik napjára tűzvé ki.

A tárgysorozat nevezetesebb pontjai: Alsó-Fehér vármegye törvényhatóságának 1913 évi költségvetési előirányzata. Vármegyei fegyvertartási rendelet módosítása. Egy II-od oszt. szolgabírói állás betöltése. Egy IX-ik fizetési osztályba sorozott iroda-igazgatói állás szervezése. A közigazgatási továbbképző-tanfolyamra kijelölt és berendelt tisztviselők bejelentése. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur rendelete a tövis-balászfalva—dicsőszentmártoni th. közut állami kezelésbe vételéről. Az 1912. évi közuti háztartásban az árviz rongálások és hidak építése és helyreállítására igényelt fedezet engedélyezése és fedezése iránt előterjesztés. Steinberger Fülöp és társai kérése a vármegye hetivásárainak rendtartásáról szóló szabályrendelet megváltoztatása iránt.

A legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1913. évi névjegyzékének összeállításához, illetve kiigazításához szükséges m. kir. adóhivatali kimutatások a vármegye székházában a kiadóhivatalban közszemlére kitétettek, hol a délelőtti hivatalos órák alatt e hó 30-ától kezdődőleg 8 napon át megtekinthetők, s netalán szükséges felszólamlások megtehetők.

HIREK.

Városi közgyűlés.

Nagyenyed városképviselőtestület. hó 24 és 25-én tartott rendes közgyűlésében más jelentéktelenebb tárgyak mellett tárgyalta az 1913. évi költségvetést,

melynek keretében megállapította a pótdadót 1913. évre 36,5%-ban és az új városfejlesztési törvény rendelkezése alapján a városi tisztviselők fizetését. Egy előzetesen kiküldött bizottság javaslata folytán a város tisztviselőit a törvény C. táblázatában megállapított fizetési osztályokba sorozta.

E szerint a polgármester VII-ik, két tanácsnok, főjegyző, rendőrkapitány VIII-ik, ügyész, orvos, mérnök, pénztárnok, számvevő XI-ik, állatorvos, ellenőr, levéltárnok, közgyám és nyilvántartó X-ik, 2 rendőrbiztos, végrehajtó, irnokok, városgazda a XI-ik fizetési osztályok megfelelő fokozatába jutottak.

Az ülés lefolyásáról a részletesebb tudósítást következő számunkban közöljük.

Kirendelés. A m. kir. Belügyminiszter körrendeletével a Budapesten e hó 30-án kezdődő jog- és államtudományi továbbképző tanfolyamra a vármegyéből: Inczedy Jókman Ödön dr. vármegyei főjegyzőt, Garda Kálmán dr. vármegyei tisztifőügyeszt és Roska Miklós dr. gyulafehérvári polgármestert rendelte ki.

Bod Péter emlékünnepe. Magyarigenben a nagyenyedi Bethlen-kollégium főgimnáziuma e hó 29-én délelőtt 11 órakor Bod Péter, a nagy református pap és kiváló író születésének 200-ik évfordulója alkalmából emlékünnepelet rendez. Az ünnepély sorrendje a templomban: 1. „Bod Péter-ünnepén”. Szövegét írta Novák Lajos sárospataki theol. tanár. Vegyeskarrá szerző ifj. Fövényessy B. zenetanár. Éneklie a főgimn. dalkara. 2. Imát mond dr. Ravasz László kolozsvári theol. tanár. 3. „Térj magadhoz drága Sion”. Éneklie Kovács Károly szászsebesi ref. lelkész. 4. Emlébeszédet tart Bodrogi János főgimn. tanár. 5. Ima a hazáért”. Szövegét írta Pósa Lajos. Vegyes-

Odament az öcséséhez. Az sem aludt, nyitott szemekkel bánt a holdfénybe.

Felmászott hozzá az ágyba, átölelte a nyakát.

„Min gondolkozol?”

„A kutyán.”

Halkan kezdtek beszélgetni. Szomorú kék szemekben mélyeszes szájalom ragyogott.

Aztán lábujjhegyen befutottak a másik szobába. A falon ott volt két töltött revolver, az egyik az apjuk életét oltotta ki. Azokat magukhoz vették és zajtalanul másztak ki az ablakon, mint két fehér angora macska.

Odamentek a kutyához, simogatták, csalták magukkal. Az engedelmesen követte őket. Egy dus virágu nagy jázminbokor előtt megálltak.

„Itt jó lesz” mondta a nagyobbik.

Körülnéztek, sehoh sem láttak senkit. Csöndes, meleg éjszaka vette ölébe az egész környéket. Messze a pályaudvar felől hallatszott néha egy-egy fütty, egyenletes dübörgés, aztán elcsendesedett minden. Könnyű borzadás szaladt végig a testükön. Sietve hajoltak kutya fölé, a fejéhez nyomták a fegyvereket s elcsattantották a ravaszt. Tompán dörent a lövés, nem hallotta meg senki.

A kutya elterült a földön, fejéből csönde-

sen szivárgott a vér. A szemei könnyes, k és végtelenül fájdalmasak voltak. A kisebbik fiu lehajolt és megcsókolta. Beszélt hozzá becéző, vigasztaló szavakkal s úgy tetszett neki, hogy a kutya megérti. Csak nézett rá nagy szemével és remegett, mintha fázna. Egyszerre kinyújtózott és vége volt.

„Most meghalt” mondta a kis fiu és felállt.

„Milyen szép; milyen boldog.”

A nagyobbik is megcsókolta a vérző fejet.

„Most el kell temetnünk” fordult aztán az öcséséhez.

Gyorsan ásókat kerítettek. Serényen ástak, szótlanul, komolyan dolgoztak, mint két öreg. Mélyedt a gödör, szaporodott mellette a földrakas.

Mikor elkészültek, belefektették a kutyát. Elhelyezték szépen, a fejét a lábaira hajtották, s azután még egyszer megcsókolták.

„Isten veled, Isten veled.”

Kezdték szórni rá a földet. Lassanként eltűnt a test, kis halom emelkedett fölötte, annak a tövében leültek.

Most már nem félték. A Halált látták maguk körül, nagy fekete palástjában, szomorú lesütött szemekkel. A Halál örködött mellettük a sir szélén.

Egyikük sem szólott egy szót sem, fogták egymás kezét és gondolkodtak.

A távolban apró muzsikások pengettek

ezüst hárfákat, haldokló melódiájuk lágyan ömlött a két fiu köré.

A frissen ásott föld illatozott és mesélt. Különös, babonás meséket sugdosott. Ölelte a mezitelen lábcskákát, huzta magához a bánatos kis szivecskéket.

„Itt nincs fájdalom, itt nincs bánat” susogta. „A fejedet az ölembe hajtod, behunyd a szemedet, alszol, alszol. . . Megcsókolom az ajkadat, czirógatom az arcodat, könnyesen mosolygó dalokat zümmögök a füledbe.”

„Álomvirág lesz a szivedből, csodálatos nagyszirmu fehér virág, ragyogó mint a gyémánt és hideg mint a hó.”

A föld csak mesélt, mesélt, a melódiá zsongott-bongott s a két vékony fehér kar csaknem egyszerre emelte fel a fegyvert.

Csattanó dörrenéssel csapott ki a láng a csövek végén, átlátszó fehér glória lebegett pár pillanatig a két kis fekete fej körül. Aztán lehanyatlottak a szürkés zöld fűre.

Nagy vérfoltok ülték meg a fehér ruhácskákát, piros virágok nyíltak a vásznakon.

Két kis test hosszan kinyújtózott. Nem láttak őket senki, csak a Föld csókolta vérző homlokukat s a Hold nézett le szomorúan a sötétkék égboltozatról. Olyan volt, mint egy halottnak a feje.

karra szerző ifj. Fövenyessy B. zenetanár. Énekli a főgimn. dalkara. 6. „Bod Péter-óda“. Irta Szabó Jenő kézdivásárhelyi ref. lelkész. Szavalja id. Kovács Sándor VIII. g. o. tanuló. 7. Hymnus. Énekli a közönség. — Bod Péter és családjának a templom főbejárata előtt lévő közös új sírjánál: 1. Énekel a főgimn. ifjuság. 2. Bod Péter és családja hamvait megáldja Bartók Dénes magyarigéni református lelkész. 3. Kuszoruk elhelyezése. 4. Szózat. Énekli a közönség. Az Erdélyi Irodalmi Társaság koszoruját Váró Ferenc tanár helyezi el.

— **Az Erdélyi Múzeum-Egyesület** október 12—13 napján Gyulafehérvár városában tartja VII. vándorgyűlését. Sorrend: első nap, szombat, október 12-én érkezés Gyulafehérvárra d. e. 9 óra 33 perczkor. Fogadtatás. Bevonulás. D. e. 1/211 órákor megnyitó ülés a városi Vigadó nagytermében. Gr. Eszterházy Kálmán, az E. M. E. elnöke megnyitja a vándorgyűlést. Azután előadások delelőtt és este. Második nap vasárnap d. e. 10 órákor: A Batthyány-könyvtár és könyvtári kiállítás megtekintése. 1 órákor Gyulafehérvár város közebéje a Hungária szállóban. D. u. 3—1/25-ig a város megtekintése. Este 6 órákor előadások a városi Vigadó nagytermében. Harmadik nap, hétfőn kirándulás Zalatnára az állami aranyolvasztó kohó és szénkéngyár, a kőfaragó és csiszoló szakipari iskola megtekintésére.

— **A nagyenyedi építőiparosok panasza** című egy szülemény jelent meg az „Alsófehér“ szeptember 19-iki számában, amely a városi munkák kiadása tárgyában eljáró tisztviselőket súlyosan megvádolta. Utána jártunk a dolognak és meggyőződünk, hogy a közönség megtevésztésére alkalmas rosszindulatú közlemény nem igaz. A helybeli iparosok minden egyes alkalommal meg lettek kérdezve, de ajánlatuk nem volt elfogadható. Sz. J. helybeli iparos 312 koronával volt drágább a „dégelgetett“ iparosnál, a miből kitudjuk, hogy az „Alsófehér“ szerkesztőségének „megbízható értesülése“ — megbízhatatlan. Egy 200 koronás munkánál 50 koronával, tehát a munka értékének 1/4 részével volt olcsóbb a „dégelgetett“ vállalkozó. Ezekből képet alkothatunk arról, hogy a város vagyona miként kezeltek és egy cseppet sem csodálkozunk, ha az érdekelteknek a szigorú eljárás nem tetszik.

— **A nagyenyedi ref. egyházmegye** őszi rendes közgyűlését Nagyenyeden a városház üléstermében október 12-én delelőtt 10 órán kezdődőleg tartja meg. Közgyűlést megelőzőleg okt. 12-én delelőtt 8 órákor az egyházmegyei tanács tart előkészítő ülést a városház üléstermében. Közgyűlés után az egyhm. gyámintézet tart ülést.

— **Határ elkülönítés Zalatna—Kénesd—Nagyompoly községekben.** A földadó kataszteri munkálatok céljából a fentnevezett községek közös határait el kell különíteni s ezért a törvényhatósági bizottság kiküldöttéi és pedig Bánffy Kázmír báró alispán mint elnök, Csuka Domokos magyarigéni főszolgabíró, Dezső Zsigmond m. kir. erdőtanácsos, Drája Miklós városi tanácsos, br. Kemény Pál birtokos, Majláth Ferencz püspöki jószágigazgató és Urbán Gyula főerdész mint bizottsági tagok f. hó 23-án kezdték meg a törvényhatóság elé terjesztendő javaslat miatt szükséges helyszíni szemlét.

— **Bezárt vagonajtók és az utas kulcsa.** A nyilvánosság régóta foglalkozik ezzel a kérdéssel, vajjon szabad-e az utasnak

olyan kulcs segítségével, amely sok üzletben megszerezhető, egy belülről elzárt vasuti kocsiszakaszba behatolni? A vasutigazgatóságnak nézete s úgy véljük, ez a helyes álláspont, az volt, hogy nem szabad, hogy az elzárt szakaszok kinyitására csak hivatalos személyek jogosultak. Nemrégiben egy ausztriai bíróság s tudomásunk szerint ez eddig az első alkalom, hogy a kérdés bíróság elé került — a vasutak álláspontja mellett döntött. Az eset a következő: Egy utast a szolgálattevő vasuti kalauz rajtaért, a mint egy kocsiszakaszt kulccsal kinyitott. A kalauz a kulcsot az utastól el akarta venni, de az ellenszegült, Feljelentés folytán az államügyészség vádat emelt az illető utas ellen a bíróságnál, mire utóbbi a vádlottat a büntetőtörvénykönyv alapján hivatalos ténykedésbe való beavatkozás által elkövetett kihágásban vétkesnek találta és öt napi foghazbüntetésre ítélte.

— **Kazánfűtői tanfolyam Kolozsvárt.** A kolozsvári m. kir. állami ipari szakiskolában folyó évi október hó 1-én kazánfűtői tanfolyam kezdődik 6 heti tartammal. Tandíj 10 kor. Jelentkezni lehet a szakiskola és az I. Ferencz József iparmúzeum igazgatóságánál.

* **Hálósobák réme,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolog közé tartozott. Mióta azonban a „Löcherer Cimexin“ történetek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot, vagy foltot nem hagy. Moly ellen: egyedül biztos szer. Kapható: U. Kovács József örökösök gyógyszerárában Nagyenyeden és a készítőnél: Löcherer Gyula gyógyszerárában Bártfán. 64—19

* **Kérdezze meg házi orvosát,** hogy nem-e akkor cselekszik legokosabban, ha már szappant vásárol, hogy csak a Kolozsvári Heinrich-féle Szent László fertőtlenítő pipere szappant veszi. Megóv minden ragályos betegségtől.

SZINHÁZ.

Szombaton megismételték a csütörtökön előadott **Leányvásár** operettet telt ház előtt. Ez estén Lucy-t a hirtelen berekedt Györgyösi Böske helyett **Szucs Mariska** játszotta. Az utolsó órákban vállalta el, vagyis színpadi szózással mondva „beugrott“. És ez a vállalkozása dicséretet érdemel. Játéka kedves volt, hangja lágyan csengő és tiszta. Sok tapsban és kihívásban volt része. A darab főszereplői az első előadásnál még jobban játszottak.

Vasárnap délután **A lengyel menyecske** két másodsor, este **A cigány népszínművet** láttuk. Jelen Rózi a drámai erő szépségével játszotta Rózi cigányleányt. A lelki egyensúly elvesztét szívével érezte. Az öreg Zsiga cigányt **Makay** személyesítette találó alakításban. Az előadás kissé vontatott volt, hiányzott a népszínműveknél sokaság természetes vidámság.

Hétfőn **A rablólovag** zónaelőadásban közkívánatra került színre. A közkívánatra, mint a szezon legsikerültebb előadása, valóban részolgált. A szereplők kitűnő játékkal ma is nagy elismerésben részesültek. Kedden a regényes **Ripp van Winkle**,

a 90 es évek nagyobb színpadain oly sűrűn előadott és még napjainkban is felújított operettegyönyörködtette bájos történetével és zenéjével a közepes számú közönséget. **Réthely** szép főszerepét arravalósággal játszotta. **Szucs Mariska** ma második sikerét aratta **Liszbet** és **Aliz** szerepében. Jó volt még **Makay**, Györgyösi és **Farkas**. A rendezés eléggé sikerült a mi viszonyainkhoz képest.

6530—912. közig. szám.

Pályázati hirdetés orvosi ösztöndíjra.

Nagyenyed város polgármestere pályázatot hirdet a **dr. Várady-féle évi 840 koronát tevő orvosi ösztöndíjra**. A pályázatok **1912. évi október 15-ig** adandók be a felirotthoz.

Pályázhatnak érettségi vizsgálatot tett egészséges, magyar keresztény ifjak, akik orvosi pályát ohajtanak végezni vagy azt már megkezdték és kedvező eredménnyel folytatják.

A megválasztott köteles előmenetelét felévenként a polgármester előtt lezkekönyvvel igazolni.

A megválasztott 1912. évi szeptember elsejétől kezdve 10 havi 84 koronás részletben, melyek előlegesen fizetnek ki a város pénztárából, fogja élvezni az ösztöndíjat.

A pályázati kérelemhez csatolandó: a születési anyakönyvi kivonat, az érettségi bizonyítvány, egészségi bizonyítvány, esetleg lezkekönyv (index).

Az ösztöndíj odaítélésénél a végrendelet értelmében előnyösen vétetik tekintetbe a természetrajz, physika, chemia és philosophia tanulmányában felmutatott dicséretes eredmény.

Városi Tanács.

Nagyenyed, 1912. évi szeptember hó 17-én.
288 1—3 **Sándor Jenő**, polgármester.

Egy szoba

esetleg butorozva f. év december hó elsejétől fogva **kiadó**, Kovács Gyula-utcában épült új házban.

Értekezhetni: **Lingner György** urnál.

LEGJOBB AJÁNDÉK
a tartós és olcsó
hazai szőttesáru

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

LINGNER szőtvőgyára NAGYENYED.

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban felvesz
kiadóhivatalunk.

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár“

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

!!!

TÖBB PÉNZE

akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, olcsó és

tartós szőttesárukat

csak a
nagyenyedi szövőgyárból
vesz.

Árjegyzék ingyen küldettk.

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel becses figyelmét a városi és vidéki úri közönségnek felhívni, hogy külföldi utamról haza érkeztem, melyen bevásárlásaimat eszközöltem.

Elvállalok a legújabb divat szerint legkényesebb igényeknek megfelelő felső kabátokat, szalonöltönyöket, angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket már 60 kor. feljebb is, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Dus választék őszi és téli angol, francia és hazai szövetekben, melyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. é. úri közönség nagybecsű pártfogását kérve,

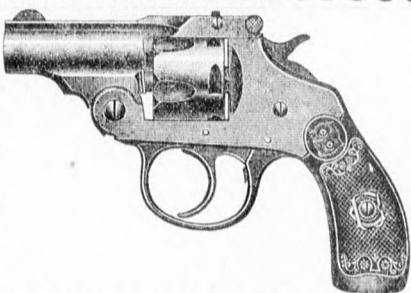
vagyok alázatos szolgálója

GERO L., úri szabó.

254 6— Nagyenyed, Fötér.

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek!

Jégszekrények, kerti butorok, permetezők, elsőrendű kékkő és mindenféle építkezési anyagok valamint konyhaberendezési cikkek, fegyverek, revolverek és vadászati cikkek, mindenféle töltények nagy választékban és legolcsóbban kaphatók:

ifj. Graef János utódai

Schoppelt és Bauer vaskereskedőknél

Nagyenyed, Fötér 21.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke

600.000

korona.

Az intézet hivatalos órái
hétköznapokon:
délelőtt 9—12 óráig,
délután 3—4 óráig.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értéket kevés őrzési díj mellett.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le.

Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.

Tartalékalap

400.000

korona.

Üzletfeleink részére

telefon bevezetve

14. szám alatt.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

Brassóban.

Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szentkirály-utca 128.

1059—1912. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár végrehajtónak Krizbai István, Károly és Sándor nagyenyedi végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 200 kor. látra'ekos tőke, ennek 1912. évi február hó 10 napjától járó 8% kamata, eddig összesen megállapított 85 kor. per- és végrehajtási költség valamint ezen árverésért ezuttal megállapított 20 kor. és a még felmerülő költségek 2000, 900, 100, 400, 600 korona tőkék s jár. iránti követelésének, nemkülönben az ezenel ezatlakozottak kimondott Polonyi Vilminak 44 kor. 20 fill., Löbné Weisz Vilminak 47 kor. 20 fill. tőke s jár. iránti követelésének kielégítése végett az 1881. LX. t.-ez. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság hatáskörében a nagyenyedi 29. sz. szjtkvben A + 12. rsz. 2527. hrsz. sz. a. foglalt ingatlanból Krizbai István és Krizbai Károly jutalékára 43 kor., az 1265. sz. tkvben A + 2. rsz. 81., 82., hrsz. szám alatt foglalt Krizbai Sándor tulajdonául fölvetett ingatlanra 2645 kor., az 1300. sz. tkvben A + 3. rsz. 53. 54. hrsz. sz. a. foglalt Krizbai Károly tulajdonául fölvetett ingatlanra a C. I. a. özv. Krizbai Istvánné szül. Bako Juliána javára bekebelezett hasznélvezeti jog fentartásával 1220 kor. összesen 3908 Foronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határnapul 1912. november 27. napjának délelőtt 10 órája alólított tkvi. hatóság hivatalos helyiségében kitézetik.

1. Ezen az árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár $\frac{1}{2}$ -ánál alacsonyabb árban el nem adatik és a vevő a bantpénzt a vhm. 25. §-ában említett esetben kiegészíteni köteles.

2. Az árverelni szándékozók az 1908. évi XLI. t.-ez. 21. §-ában említettek kivételével tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LXI. t.-ez. 42. §. szerinti óvadékképes érték-papírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a 140. §. értelmében bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályzerű elismervényt ászolgáltatni.

3. Vevő tartozik a vételért 3 egyenlő részletben 15, 30, 40 nap alatt minden egyes árverési részlet után, az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt szabályzerű kérvény mellett a helyi kir. adóhivatal mint bírósági letéti hivatalnál befizetni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Nagyenyed, 1912. évi május hó 9-én.

Dr. Bottlik István,
kir. járásbíró.

A kiadvány hiteléül
Kaba János,
tkkvezető.

285 1-1

Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság“

nagyenyedi ügynöksége ez uton értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a biztosítás összes ágaira (élet, tűz, jég és betörés) vonatkozó díjfizetések Földes Ede ur könyvkereskedésében eszkozlendők. Ugyanott a biztosításokra vonatkozó összes felvilágosítás okmegtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
nagyenyedi ügynöksége.

Cserépkályhákat és takaréktűzhelyeket

hazai valamint külföldi gyártmányuakat gyorsan és pontosan elkészítik meg rendelés szerint. Átrakásokat, javításokat és e szakmába vágó munkákat elvállalok jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

ifj. Biró János, kályhás
Nagyenyed, Tóth-u. 63 szám.

243 5-

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírarugár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

A már világhírű Kolozsvári (Heinrich)

Szt László fertőtlenítő

PIPERE-
SZAPPAN

176 4-

kincset ér a háznál. Biztosan megóv minden ragályos betegségtől és a mellett remek illatával kiváló bőrfinomító anyaga folytán elsőrangú kosmetikai cikk.

Kapható mindenütt. Ár 70 fill.

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő.
ki sulyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra.

Alsófehér m. Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszcserjék, tüleveldek, kerítésnövények,
bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok elsőrendű áru
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Kút és vasbeton

átereszek készítése.

Elvállalok és legrövidebb időn belül elkészíték minden méretű vasbeton gyűrűből előállított kutakat oldal vízfolyással, valamint vasbeton átereszeket a legolcsóbb árban.

A vasbeton gyűrűket a helyszínén saját magam gyártom legszilárdabb cement keverékből. A víz feltétlen tisztább, jobb és hidegebb mint minden másfajta kutakban. Általam készített kutakért a legmesszebbmenő jótállást vállalok.

Igen tisztelt építőfeleim, hogy **kényelmesebben juthassanak vasbeton kutakhoz, csekély havi részletfizetés mellett is elvállalom.**

Megrendelés és felvilágosításokért kérem **Benyovics Mór** fakereskedő irodájába fordulni bármely időben.

Költségvetéssel a helyszínen
díjmentesen szolgálok.

144 23-25

Tisztelettel
ifj. Székely János
Nagyenyed.

XX

Meg

(U

béc

de

tik

kán

alaku

deleg

érté

válas

Ezen

karza

Ez

az el

tásat

de h

mégi

tűk

válas

kivez

miér

meg

Hi

ellen

semu

jutott

dályo

azzal

lomm

kivül

Ma

hát s

tása

okosk

zék,

ségét

És

táno

kül a

Ninc

az or

nem

fogat

bécsi

pest

ellen

sem

H

Nagy

rolett